

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr. Indult: Pénteken, Augustus' 29-dikén, 1834.

18.

FRANTZIA ORSZÁG.

A' Deputatusok Kamarája Aug. 12-kén tartott Ülésében, a' Praesidens ekképpen olvasá fel a' Felírási javallatot: „Sire! a' Deputatusok Kamarája egész készséggel megjelent Felsőgednek első hívására. Tsak kevéssel ezelőtt Frantzia Országnak szavazása által választatván, ennek kívánságait, és kinezeteit, Felsőged Elibe terjesztjük. Tsak szabad, és mérsékelt Politika illeti a' Kormányt, melly annakköszönheti választását, 's mellynek fenntartására mi megesküdtünk. Az 1830-ki Alkotvány, 's az ezen alapult Dynasztia, a' Constitutzionalis Status intézeteknek kibontakozását, rendet, és szabadságot, minden kötelességeknek hív telyesítését, a' Kormányban méltóságot, az igazgatásban takarékoságot kíván. Idvezeljük a' rend helyreállítását, mint olly jótéteményt, mellyet a' Nemzetigárdának, és seregnek köszönünk. A' Kamarák közelébbi rendszabások végrehajtása, bizonyosága annak, hogy a' szent törvények győztek a' felháborodott indulatokon, 's ha a' nép pallérozása, az okos Igazgatóság által előmozdított, reményljük, a' közelébbi történetek nem fognak ismételtetni. Úgy vagy on Sire! reményeink megvalósulnak! a' földművelés előhalad, — az Ország kebelében munkás kereskedés, — a' törvények jótékony befolyása alatt, kívülről is lábra kap, 's így a' Status gazdagsága, 's mindenkinek személyes jóléte öregbül. De bár milly ketsegtők légyenek ezen kinezések, bár milly segéd forrásokat ígérjenek a' jövődö-

nek, mindazáltal, ha a' Finantziában nem volna rend, melly a' Status boldogságának első feltétele, hasztalan lenne minden szorgalom, minden iparkodás. — Múlhatatlanul szükséges, a' Status jövedelmek, és kiadások között az egyensúlyt fenntartani. Számot tartunk reá, hogy Felsőgednek Miniszterei, az Országnak abbeli kívánságát, hogy a' kiadások, a' rendes jövedelmekhez képpeszt szorittassanak meg, telyesítendik, sőt ha lehetséges, a' rendkívül való tökéhez nem is nyúlnak, mivel ez tsak a' veszedelem esetére ajánlatott, mellyet, hála légyen az egeknek, szerentsésen elkerültünk: végre budgetünkben is helyre kell állítani az egyességet: igaz, nehéz feladás, de még is igyekezni fogunk annak véghezvitelén. A' kihirdetett Finantz törvényeket figyelemmel fogjuk megvizsgálni, 's nem kételkedünk felölle, hogy az utolsó Ülésben felállított regulák híven meg fognak tartatni. Az Országnak minél elébb olly törvényeket kívánunk adni, mellyek az Alkotvány ígéreiteit telyesítsék. A' kötésekre nézve tett ajánlások, fő tárgyai lesznek tanátskozásunknak. A' külső Hatalmasságokhoz való viszonyjainkért szerentsét kívánunk Felsőgednek. A' Portugalliai sokáig tartott véres ütközetnek kimenetele, nagy közeledés a' Felsősziget megnyugtatóhoz. Frantzia Ország Politikájával tökéletesen megegyező Tractatusa Felsőgednek a' Nagy Britanniai Királyal, 's a' Spanyol, és Portugalliai Királynéval, azon Országokra nézve, mellyeket a' Képviselői Systemába lép-

ni örömmel szemléltünk, idvességes befolyást eszközölni. Felséged jelenti nekünk, hogy Spanyol Országot tekintve, Angoly Országgal, 's ennek szövetségeseivel egyetértőleg, fog munkálódni. Mi azt óhajtjuk, hogy ezen Nemzet, mellyhez bennünket oly sok oldalról köt az érzelem, győzedelmeskedjék minden akadályok felett, 's a' bekesség árnyéka alatt, szedje Alkotmányának gyümölcseit. Felséged jelenti nekünk, hogy a' Keletnek állapota megnyugtató, és hogy úgy látszik, semmisen zavarja meg a' közhatalosságot. Mi örömet elhiszszük, hogy a' Kormány soha sem szűnik meg, Európa egyensúlyát érdeklő nagy kérdésekkel foglalatostkodni, melly egyensúly a' Lengyel nemzetiség megtámadásakor keményen megrázott. Mivel Felséged szünet nélkül a' Haza javában munkálódik, ez viszont Felségedben határtalan bizodalmit helyhezteszi, — a' legszébb jutalom, mellyet egy szabad Nemzet Királya, kívánhat."

A' külső dolgokra ügyelő Miniszter Rigny Admiral, következő beszédet tartott a' Felírási javallat vitása közben Aug. 9 kén a' Pairek Kamarájában. Az előttem szöllő Marquis de Dreux Brézé azt nyilatkozta, hogy a' Julisi Kormánynak külső politikája, kevésbé tisztességes, mint a' mellyik azt megelőzte volt. Én az öszve hasonlításokat nem szeretem, de mi után egyszer megtörtént, felelet nélkül nem hagyhatom. A' Julisi Kormánynak politikája úgy mutatkozott kívülről, mint belőlről, úgymint szabadszellemtű volt, és mértékletes. Az Urak ki húzhatják 3 esztendei munkálódásokból, nem volt e' a' Kormány minden alkalommal olyan, mint Frantzia Ország érdekei mind belőlről, mind kívülről megkívánták. A' szónok főképpen vádolta a' Kormány viszonyait a'

Kelethez, a' pyrenaei félszigethez, és egy szomszéd Nemzethez. Szöljünk mindenek előtt a' Félszigetről. A' szónok szemünkre vetette, hogy XIV-dik Lajosnak politikáját elhagytuk légyen. Az idő meg-nem engedi, hogy a' Sali törvénynek fejtegetésébe ereszkedjek; röviden csak azt mondom, hogy mi kéntelenek valánk azt a' Kormányt támogatni, mellynek formája a' miénkel-legjobban megegyezik. Spanyol Országnak bekessége reánk nézve fontos dolog. Börünkben áll, hogy véle bekességben élünk, a' miben ekkoráig boldogultunk is. A' mi történt, azt előre láttuk: a' polgári háború kiütött: a' Király, az Angoly Királlyal, 's a' Spanyol, és Portugalliai Királynéval egyeségre lépett, a' mit lealatsonyítónak tartottak, — úgy, de én később majd előterjesztem azt a' Tractatust, 's abból látni fogják az Urak, volt e' valami lealatsonyító benne? Első fogantatja az volt, hogy Portugalliában az elenségeskedések megszűntek. A' két serreg sokáig szemközt állott: a' két Praetendens közzül az egyik Santarem-ba záratott, hol katonákat gyűjtven öszve, még sokáig húzhatta volna a' polgári háborút: de a' Tractatusnak hírére kiesett kezéből a' fegyver. Dom Miguel főszállásán, még egy másik Praetendens is volt: ez egy angolyhadi hajónak ormán keresett menedéket, 's néhány nap múlva Londonban volt. Azölte a' dolog öszvebonyolódott. Don Carlos egyszerre megtáfolta a' véleményét, mellyel voltak felölle. Egy darabig Angoly Országban mulatván, azután onnan betegség színe alatt eltávozott, 's esmeretlenül birtokunkba útazott, innen Navarrába. Nem ö lázzította fel a' Baszki Provintziákat, mint a' tisztelt szónok állítja; a' mit ö tselékedett; nem leszsz szükség ismételnem; valamint azt sem kell monda-

nom, hol tartózkodik most: annyi bizonyos, hogy határszélünkhöz közelébb van, mint Spanyol Ország fő városához. A' tisztelt szónok Európának haragjával fenyegetett bennünket. Nem tudom, bé van e' a' Szónok Európa titkába avatva, de inkább hiszem, hogy nints, és azt is tudom, hogy Politikánk sokkal erősebb, és mérsékeltebb, sem hogy hasonló jövődölésekre figyelmeznünk szükségünk volna. A' mi a' Keletet illeti, azt mondják, hogy ott a' Juliusi Kormány befolyásunkat elenyésztette: egy más Hatalom uralkodik ott kizárólag, és a' Dardanellákba való menettel el van zárva előttünk. Uraim! sokat beszéltek Orosz Országnak hatalmáról a' Keleten! úgy, de ez nem új dolog, nem 1850dik esztendőről van. Beszéltek a' veszedelmes szövetségről is, melly bennünket Angliához köt, holott ez a' szövetség nem hogy veszedelmes volna, sőt inkább mind a' két Statusra nézve hasznos, mert ezen alapúl Európának békesége. Emlékezzünk meg csak, hogy az Anglia, és Frantzia Ország közötti meghasonlások valának forrásai a' köz szerentsétlenségnek: mert egyesülve, nem tarthatunk tőle, hogy egy hamar megzavartatik a' köztendesség. (mindenfelőlről hangos tetszés követte a' szónok beszédjét.)

(National.) Párisban Aug. 14 kén az a' hír szárnyallott, hogy Thiers Ur kilép hivatalából, 's helyét Guizot Ur tölti bé. Továbbá, hogy Broglie Ur ismét külső dolgokra ügyelő, Rigny Ur pedig Tengeri Minisztereké leendenek.

A' Parlament Dec. 29-ig felfüggesztett.

Aug. 15-kén úgymint Napoleon nevenapján, Páris várossának több részeiben, nevezetesen Sz. Germain utczában, néhány házak ki voltak világosítva. Számos csoportok ballagtak

a' Vendome piatzon felállított szoborhoz. Mindenfelől virágok, és nefejts koszorúk szórattak az emlékoszlopra.

BURKUS ORSZÁG.

Ő Felsége a' Burkus Király, Gróf Sajn Lajos Adolf Orosz General Feldmarsallt, Hertzegegi rangra méltóztatott emelni.

ÉJSZ. AMERIKAI EGYES. STÁTUSOK.

Pennsylvaniai lapok, rútszínekkel festik a' Nevyorkban kiütött zenebonát, melly, mint az eddiglemitársaságos rendnek előpostája tekintetik. — A' Neger raboknak szabadon bocsátások, és a' népnek ezen rendszabás elleni kedvetlensége, tsak szín volt, és attól tartanak, hogy minden politikai kérdés nyughatatlanságra szolgáltat okot, 's azért a' lázzadóknak kemény megbüntetésekét kívánják, mert mindenek előtt a' tulajdonnak kell mególtalmaztatnia: azért is nem lehet hinni, hogy a' zűrzavart, a' Negerek felszabadítások okozta volna, mivel olyan városban történt, hol Neger rabok nintsenek, és így ezeknek megszabadítások nints is öszvefüggésben a' lakosokkal. A' nép Dr Cox templomát egészen lerontotta, Tappan Kereskedő raktárának egy része, úgy szinte Ludlov temploma is öszvedulatott. A' lovasság elősietett, de mivel gyengének érzette magát, visszanyargalt. Már barricadákat is készítettek, de ezeket még is a' katonaság széllyelhányta. Sz. Fülep temploma hasonlóan megtámadtatott, egy más templomnak ablaka bétöretett, a' Methodisták iskolájok, és sok magánosok házaik földig lerontattak, a' házi bútorok megéggettettek, 's miután a' nép, dühét megelegette, magától széllyeloszlott. Azt mondják, hogy a' Déli Statusoknak plantage bir-

Tokosai vőinának alattomos szerzői minden rendellenéseknek. Az okozott kár 20,000 font sterlingre betsültetik.

New Yorkból írják, hogy az idei nyár Amerikában is olly hev, a' millyenre most élők nem emlékeznek. A' Thermometrum 5 napig egymás után árnyékban 92—95 Fahrenh. grádust mutatott. Emberek és állatok eltikadtak, 's gyakran, kik friss hideg vízzel szomjukat elóltani akarták, az utszán hirtelen öszverogytak. A' szabad ég alatt dolgozó mesteremberek, p. o. átsok, kőművesek, kénytelenek valának munkájokkal felhagyni, mert a' nagy hőség miatt ki nem állották.

PORTUGALLIA.

Dom Pedro Aug. 8 kán ismét vissza akart térni Lisbonába, és 15-kén az Országgyűlést személyesen megnyitni.

Lisbonából Jul. 31-ről írják: A' múlt héten Almeida városának lakosai, nem meszsze Santarem-től, hol a' Cholera ismét kiütött, orvosjokat csak azért akarták meggyilkolni, mivel az ivó vizet, chemice megakarta tisztítani. A' választások a' fő városban elkezdődtek, 's mindenek előtt az Elölülő kinevezéséről vagyon a' szó. — Jose da Silva Garvalho Finantz Miniszterre esett a' szótöbbség, a' mihől könnyű volt kihúzni, hogy ezen Provintzia Deputatusai, az ultraliberalis, vagy miniszterialis részből fognak választatni. Ekkoráig a' 121 Deputatusok közzül még csak 84-et esmerni, kikhez járulni fognak Terceira, és Madeira szigetből 12-en 's az Afrikai, és Indus birtokokból 8-an. A' Miniszterialis részen legjobb szónokok: Figueiredo, Magalhaes, Freira, és mások. Lisbonában egy nemzetigárda organizáltatik 20 osztályból. A' mint mondják, az Országgyűlés után néhány

nappal, a' sajtószabadság proclamáltatik. Az esmeretes Gróf Villarreal Lisbonába érkezett, hogy helyét a' Pairek Kamarájában elfoglalja. Don Pedro nevű fregattal 700 ember érkezett meg Madeirából a' Miguelistai örségből.

(Courier.) A' papíros pénz eltörlésének következése a' kereskedésre nézve, jelenleg főtárgyául szolgál a' mulatságnak. Ha a' rendszabás tökéletesen végrehajtatik, akkor az Országban jól fogadtatik, kivált az alsóbb rendnél, a' mellynek kedvéért tétetett az leginkább: mivel azomban még 16 millió Cruzados (1,500,000 f. sterl.) van forgásban, tehát nem tudatik, miképpen váltatik be ez a' nagy summa. Az öldöklések még sem szűntek meg. Tsak kevéssel ezelőtt kontzoltatott fel kegyetlenül egy öreg ember feleségesről. Egy másik szinte megfosztatott volna életétől, mivel Don Miguel volt Politzia tisztviselőjének tartatott; de mitután kisült, hogy tsak tolvaj, és útonálló, minden további vizsgálat nélkül szabadon bocsátotta a' Miguelistákra agyarkodó dühös nép.

SPANYOL ORSZÁG.

(Eco del Comercio.) Harispe Generalis, Rodil Generált legközelebb arról értesítette, hogy ő, mihelyt felszöllitattik, kész legyen Spanyol Országba bérulkolni: azért seregével a' legszélső határra nyomult előre, 's hathatós rendszabásokat tett Don Carlos elfogatására, hogy abban az esetben ha a' Praetendens frantzia birtokon keresne menedéket, II-dik Isabella parantsolatjához képeest munkálódjék: azért is az Insurgenseknek Bayonnéból való szállítványokat megakadályoztatta. Rodil mind ezeket megköszönte a' Generalisnak, avval a' hozzá adással, hogy nem igen leend ugyan

szüksége külső segítségre, de mind a' mellett helyben hagyja a' Generálnak előrelátásból tett tzelérányos rendszerét.

(Indicateur de Bordeaux.) Madrid Aug. 6 kán. Dom Pedrónak Navarába lett érkezéséről való hír ott nem nagy bényomást tett. A' tisztviselők a' Kormányba, a' Kormány Rodilba, és Rodil, seregének vitézségébe bízik. Annyi bizonyos, hogy a' Kormány sem mi energiát sem mutat, és hogy a' Patrioták határozottságtalanságok által elbátortalanodván, a' Carlisták újabb erőt nyernek. A' hadi Miniszter 20,000 városi katonát akar kiállíttatni. A' Procuradorok Kamarájokban, a' Kormány nyal egyetértőleg indítvány fog tétetni, mely szerint minden, a' mi 1820-tól 1825 ig mind a' polgárságnál, mind a' katonaságnál történt, elesmértessék. A' Királyné Rodil Generált, Marquisá nevezte ki. Vicent Cano Manuel, a' Spanyol, és Indus Fő Törvényszék Elöl-ülőjévé neveztetelt.

Legközelebb Párisban egy érdekes munka jelent meg, egy ott tartozkodó Borrego nevű Spanyol által ilyen tzm alatt: „Spanyol Ország közönséges adósságáról, és Finantziája állapotjáról.“ Szerkeztelője, Spanyol Ország gazdasági, és finantziális állapotjáról azt akarja megmutatni, hogy az Ország képes légyen kötelezéseit leróvni, 's eszközt is jelel ki, tzeljának bizonyos elérésére. Azon van, hogy Spanyol Ország esmérje el adósságát, a' mennyiben lerovára való eszközökkel bír, de a' mellett a' népet nem kell újabb adóval terhelni. Oda hivatkozik; és méltán, hogy a' Cortesek 1812 óta, a' polgári társaságnak legfontosabb kérdéseit kizárólag, a' köztők keletkezett idea szerént, fejtegették, a' nélkül, hogy másoktól tanácsot kértek volna. Angliára útasít, hol semmi fontos kér-

dés sem terjesztetik a' Parlament elibe, a' nélkül, hogy azt elébb egy Biztosság fontolóra ne venné: azt kívánja, hogy a' Cortesek mindenekelőtt illy Biztosságot nevezzenek ki a' Status adósság megvizsgálására, a' hitelezők elrendelésekre, és nehézségeik meghal- gatására, 's ha lehetséges elhárítására. Végre azt tanácsolja, hogy újabb költsön ne tétessék, hanem az enyészto fundus használtassék az idegen adóssá- gok lerovására.

(Journal des Debats.) A' Cholera Madridban végéhez közelget, ellenben a' Provintziákban mind inkább tovább terjed. Még Guadalaxarán felül, a' Saragossába vivő úton kívül nem haladt, de már Valladolidban, és Burgos körül pusztít.

(Messenger des Chambres.) Bayonne Aug. 15 kén. Talán egy nap sem múlik el, hogy itt győzedelemtől ne beszélnének, és még is semmiből — semmi. Miolta Rodil Jul. 22 kén munkálódásait elkezdette, a' pártosok már hatszor körül voltak kerítve, és még is ugyan annyiszor kibujtak, 's mind ekkoráig nem lehetett őket elhatározó ütközetre kényszeríteni. Még tsak tegnap jelentette Irun Commandansa, — hogy Zumalacareguy, Aranzazuban vagyon, Rodil pedig Bensiainban: reményleni lehet, hogy Lorenzo oda viszi a' dolgot, mely szerint az első, tsatára kénteli: annyi bizonyos, hogy Rodil 2000 emberből álló újabb segítséget kapott, és még azon kívül is vár egy sereget, mert már nagyon szeretnék végét vetni ezen kárhuzatos háborúnak.

Madridból költ legújabb tudósítások jelentik, hogy a' Cholera észak felé veszi erányát. Vittoria szomszédságában veszteglő. intézet vagyon felállítva. Postán járó személyek 10 napig, mások 6 napig veszteglenek. Ez

a' közönséget felette gátolja: Arragóniában még mindig tűnnek fel itt-ott Insurgensek: így támadta meg legközelebb Calven a nevű főzinkos 564 legénnyel, többnyire Cataloniabelikkel Don Jose Santa Cruz brigadéros, Zorita hegyében, 's megölt egy kapitányt, és néhány közlegényt. Ha megvalósodik, hogy Valdes Hadi Miniszterre leend, úgy a' Cabinét merő olyan férjfiakból fog állani, kik már 1820-ban szolgáltak. Martinez de la Rosa 1822-ben külső dolgokra ügyelő Miniszter volt, Garelly Justiz Miniszter, Cano Manuel, a' ki Spanyol Ország, és India fő törvényszéke Elölülőjévé neveztetett, hasonlóan Justiz Miniszter 1821-ben és 1823-ban. Moscoso belső Miniszter 1822-ben és Marquis de las Amarillas hadi Miniszter volt 1820-ban. Most az a' kérdés, vallyon Torrens megmaradhat-e' helyzetében, vagy pedig hivatalát kéntelen lesz másnak átengedni?

BELGIUM.

Leopold Király Ö Felsege Ostendében utazván, elfogadta az ottani Kereskedői Kamarát, mely kívánságait, egy beszédben ekképpen terjeszté elő: „A' Máj. 1-jén hozott törvény azt akarja, hogy az elkezdett vasút egész Ostendéig terjedjen. Bártsak ne halasztódnék sokára ezen munka végrehajtása. Belgiumnak mint független Országnak nints többé attól tartania, hogy az Európai tengeri Hatalmasságok számából kizáratik, de szükséges, hogy idegen színt (Holl.) felvett hajóit, újakkal pótolja ki: erre azomban, tsak tulajdon segédforrásait fordítsa: a' Belga kikötő helyektől eltávozott hajók Belgiumban épültek: szomorú volna, ha hogy tengeri erejét, idegen építvényt állítaná fel, mert az illy teoriák

nyomorúságra vezetnek. Az Országban van elég mester ember, és elég épületre való fa, 's Felseged meg nem engedi, hogy amazok szükségből kívándoroljanak, a' rozszz fenőfa pedig drága pénzen beszállíttassék. Van még egy más tanítás is, mellynek elterjesztése gyűlölséget szerez: mivel úgymond, Belgiumnak nintsenek Coloniái, tehát Indiával egyenesen nem is üzhet kereskedést, ez a' hamis állítás tettel táfoltatik meg: Belga zászlót minden tengeren lehet látni. A' história bizonyítja, hogy a' Belgák elég kereskedési ügyességgel bírnak, ha tsak tenkre nem tétetnek, mint a' 16-dik századbéli lázadás vége felé, és 1751-ben az Indus társaság eltörlésekor. A' dolgok mostani állapotja szükségessé teszi Felseges Uram, hogy a' béhozatal megkönnyíttessék, 's a' kivitel feleleveníttessék: ez az Ország minden Provintziáira, áldást, és jóllétet fog árasztani. Arról is beszélnek, hogy a' kereskedő hajók, hadi hajók által fognak oltalmaztatni, de mi ezt egy általján fogva szükségte lennek tartjuk. Vagynak még helybeli érdekeink; mellyek a' Királyságeival öszvefüggésben vagynak: ide tartozik a' halászat, mely szinte oltalmat kíván: a' tzethal fogást ismét fel kellene eleveníteni, mint ez a' szomszéd Státusokban történik. A' helybeli érdekekre nézve, még az az egy alázatos észrevételünk, hogy nagyon fogatos volna, ha hogy olyan kikötőhelyben, mint Ostende, a' Vám igazgató, közbenvetlenül a' Finanzminiszterrel levelezne, és haladékot nem szenvedő kérdések felett tüstént határozná.“ A' Király ekképpen felelt: „Megelégszem Uraim! azon móddal, mellyel Ostende kereskedői Kamarája, — minden helybeli tudomány nélkül is, védelmezni tudta a' Kereskedés közérdekeit: fontolóra veszem azt, a' mit éppen most

hallottam: arra számot tarthatnak az Urak, hogy a' mi tsak hatalmamban van, mindent megteszek a' kereskedés előmozdítása végett."

N A G Y B R I T A N N I A.

Ő Felsége a' Király Aug. 13 kán Vindsorból a' Városba érkezvén, a' Sz. James palotában, az úgy nevezett térd pántlika rend dolgában gyűlést tartott. Ezen alkalommal Gróf Bathurst, elhunyt Attyának hátrahagyott rendjét általadta. Erre a' tziimkirály (Vappenkönig) Norfolk Hertzeget vezette bé, a' ki egy karmazinszinű bársony párnára térdepelvén, a' Király a' Státus Kardot feje felett meglebbentette, 's az által a' térdpántlika rend vitézévé nevezte, — a' miután a' Hertzeg felkelt, a' Király kezét megsókolta, és eltávozott. Hésőbb a' Király vendégséget adott, mellynél jelen valának Hertzeg Schwartzenberg, és Marzini Orosz Státus tanácsos is.

A' Cholera mindég tovább terjed Angliában. Greenvichben sokan haltak benne.

Máltából költ tudósítások semmit sem említenek az ottani pestisről, és így az e' felől elterjesztett hír bizonyosan költemény.

Ú J A B B T U D Ó S Í T Á S O K.

A' Párisi levegőhajósoknak plánjok füstbe ment. Az Aug. 17-re kelő egész éjszakát az előkészületekre fordították. Néhány repedéseket vettek észre, melyeket javígtattak. Reggeli 9 órakor a' nagy idomú masina, a' Márs mezejére vitetett, sok ezer kíváncsiaktól kíséretve, a' midőn a' ballon hirtelen elpukkant: Viszszatartás közben, az azt

körülvévő háló elrepedt, maga pedig a' ballon levegőbe szállott, egy darabig kerengett egy helyben, azután a' Mars mező szélén a' fák felett, Vaugirard erányában széllyelpattant. Az öszvefutott gyermekek a' darabokat öszveszedegették, és a' Városban eladogatták. A' merészlők, mint mondják, új próbát akarnak tenni.

B É T S.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott Aug. 15 kán költ kir. határozatában Koszta János és Csiszér Lajos Uraknak az Erdélyi Kir. Táblánál valóságos Táblabírákká lett kineveztetések által megüresült számfelotti fizetéses két Táblabírói hivatalra Csik Szent Mihályi Balla Mihály Urat Maros Széki helyettes Perceptort és Thorotzkó Szent Györgyi Gróf Thorotzkai Miklós Urat kegyelmesen kinevezni.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'son Aug. 26 kán. A' Ttts KK. és RR. kerületi üléseikben „A' polgári törvények javításáról a' XXV dik tzikkelyig mentek, melly a' Papi tizedekről szóll.

Ó-Arad, közelebről szabaddá kegyelmesen kijelentett, városa mindent megtesz, a' mi tsak Aug. 21-ki beiktatási ünnepe' fényét 's díszét veheti. Ugyanis e' tzelra f. hón. 17-én Ns Torontal megyei Rác Szentpéterről kiindult Báró Orczy Lörintz Főispán, mint kir. biztos Ur elibe egész megyebeli Bodrog helységig választottságot küldvén, ez üdvezlő küldöttség a' k. biztost számos polgári lovas katonaság- 's tsatlósok kíséretiben jöve, Uj-Aradnál pedig két rendbeli nagy számú, zászlókkal felkészült lovas tisztelkedő 's előléptető bandériommal min-

den tartozékostul, tzeházslók 's tömérdek néptömeg közt vezette kikifakadozó örömmézzel maga kebelébe. Itt a' városház előtt hintajárul leszállván a' k. biztos Ur, miután a' hódolat- 's kedveskedésül ékes öltözetű fi-'s leány-gyermekektől tsinos párnákon nyújtott arany 's ezüst emlékpénzeket elfogadá, virághintette úton 's virágfüzerek 's lombok alatt a' tanátsterembe felvezettetett, innen pedig, a' szokott köszöntő beszédek végeztekkkel ismét hintajáig, hova beszállván, az egész üdvözlő nép- 's katonasereg közt a' vármegyeházhoz kísértetett.

Szerem Vmegye igen fényes ünnepléssel igtatá székébe Aug. 5 kén kegyelmesen kinevezett új Főispáni helytartóját Bittó Albert Kir. tanátsnok 's Arad megyei volt első Alispán Urat. Jelen voltak az ünnepen Arad, Bács, Veröcze, Pozsega megyék számos és igen díszes küldöttségei, a' Diakovári káptalan, pétervári katonai parantsnokság, az ezen nevezetű 's Brödi végvidéki, Schneller b. Hradceck gr. és Radossevich b. ezredek választmányai 's nagy számú más világi és egyházi férfiak. Az isméretes szokott igtatási szer-tartások, mint a' megyébe érkező helytartónak fényes fogadtatása, közgyűlésben előljárolag a' kegy. kir. kinevezés magasztaltatása, a' szomszéd hatósági küldöttségek üdvözlő tisztelkedési, választottság általi meghívás, hoszszas „éljen-“ezés, eskütétel, háromszoros felemelés, tisztjelek átadatása, 's a' t. közt, jeles volt a' főispáni helytartó Urnak a' KK. és RRhöz tartott beszéde, valamint erre a' megyei főjegyző Ur által mondott válaszbeszéd is, mellyben többek közt, érdemesen magasz-

talá a' Ns megyét, mint az ellaggott hajdan diszfényét, római tsászárok szülföldét, a' világ kellemét, nagy és híres történetek termékmezejét, a' borág legelső honját; előszámlalá a' Főispáni elődöket, ezek érdemes nyomaitkövetésül ajánlván 's a' t. E' beszédek valamint a' többi ez alkalommal mondotak is szokás szerint nyomtatásra rendeltettek.

ERDÉLY.

Kolozsvárt. A' Rézdi Vásárhelyi szerentsétlen égésről 11-dik szám alatt tett tudósításunk pótlékaül említhetjük, hogy azon m. város 558 lakházaiból a' gazdasági épületeket ide nem számítva 421 házak földig leégtek. Az eddig elé tett kinyomozás szerint 15-tön elégve megholtak, de mivel még sokan nem találtanak, azoknak száma nagyobb leend. — Föhertzeg Ferdinánd Ó Királyi Fensége ezen szerentsétlen esetről mihelyt tudósított, a' szerentsétlenek insege enyhítésére azonnal ezer pengő forintokat küldeni méltóztatott. Erdélyi katonai fő kormányzó Báró Wernhard Ó Excellentiája pedig személyesen azon szerentsétlen város dűledékeihez sietvén, az inség enyhítésére minden szükséges rendeléseket megtenni kívánt. E. H.

A' Pénz folyamat Augustus' 28-dikán;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 98 7/8
Az 1820-béli sorsosok: —
Az 1821-béli hasönlök: 136 3/4
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Oblitzióji: 57 for. keltek, mind Conv. Bank-Aktziák keltek 1237 3/4 for-ton. Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)